

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za kraje bivše Avstro-Ogrske:

celo leto akupaj naprej . . . K 60—
pol leta . . . . . 30—
četrt leta . . . . . 15—
na mesec 5-50

za Nemčijo:

celo leto naprej . . . . . K 65—
za Ameriko in vse druge debele . . . . .
celo leto naprej . . . . . K 70—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo (spodaj, pritličje, levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 98.

Inzajna vsak dan sveder, levsomni nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., tiskrat po 10 vin. Poslano (enač postor) 30 vin., parke in zabavice (enač postor) 20 vinarjev. Pri večjih insecijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročilno vodno 500 po nakaznici. 1000
Na samo plemen naročbe brez poslavitve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna Tiskarna“ telefon št. 99.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi pošt:

celo leto naprej . . . . . K 58— | četrt leta naprej . . . . . K 15—
pol leta . . . . . 29— | na mesec . . . . . K 5—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v I. nadst. levo), telefon št. 94.

Današnje vesti.

Posebna brzajavna poročila „Slov. Narodu“.

FRANCOSKO ČASOPISJE O FRANCOSKIH ZAHTEVAH PROTI NEMCIJI.

Geneve, 4. marca. Francosko časopisje polaga sedaj največjo važnost na težavo, kako dobiti od Nemčije odgovarjajočo odškodnino. „Journal“ izjavlja, da je ta zahteva toliko kakor kvadratura kroga. Saj je Nemčija popolnoma obubožala. »Matin« pa zahteva najvišjo odškodnino in misli, da se da dobiti. »Alliance Republicaine Democratique« je dala po celi Franciji razširiti plakate z napisom: »L'Allemagne doit paer d'abord«.

FRANCOZI IN ŽIDOVSKO VPRAŠANJE.

Geneve, 4. marca. V cionističnem vprašanju je francosko časopisje nastopilo večkrat proti Židom, odnosno proti ustanovitvi židovske države v Palestini. Baudriellart v »Matin«, Hero v »Victoire« in Gauvaine v »Journal des Debats« se izjavljajo za židovsko državo, ker če Židom odrečemo narodnost, se jih nikdar ne rešimo in jih vzemo nazaj v ghetto.

WILSON SE VRAČA.

Geneve, 4. marca. Danes v terek govori Wilson velik govor v newyorški operi ob 2. popoldne, jutri v sredo odpotuje iz Amerike v Evropo in pride 13. t. m. v Brest.

NAŠ REGENT SE VRAČA.

Geneve, 4. marca. Prastolonaslednik regent Aleksander je na povratku v domovino zapustil Tulon v ponedeljek. Vozi se na francoski vojni krizarki.

GLASOVI ČASOPISJA K ORLANDOVEMU GOVORU.

Geneve, 4. marca. »Journal de Geneve« pravi, da je Orlando sicer govornik zmernih elementov v Italiji, da pa vendar zahteva Reko. Te zahteve hodo konferenci se napravile britke ure. Italijansko časopisje komentira govor brez navdušenja. Govor velja za brezpomembno oratorično gesto, ki je z mnogo frazami postavila maksimum zahtev, da napravi v Parizu nekaj utisa. Zato tudi naglašajo laške zasluge. Laško časopisje tega izrečno seveda ne more povedati, toda med vrstami se celemu časopisu to presojanje pozna.

V ŠVICI RASTE NEMŠKA PROPAGANDA PROTI ČEHOM.

Geneve, 4. marca. »Neue Züricher Nachrichten«, s katerimi ima zvezo vodja nemškega centra Erzbacher, objavljajo v uvodniku besen napad na Čeho-Slovake. Pravi, da stiskajo Nemce z neverjetno krutostjo in da so središče evropskega političnega nemira. Svetujejo, da bi morala Češka postati centrom boljšešveškega gibanja, ki je na Češkem itak že zelo razširjeno. (Nemška propaganda v Švici dela z vsemi sredstvi in je v stalni zvezi s švicarsko laško in bogarsko propagando. Ta propaganda postaja že nevarna in bi jo Antanta morala zatreti.)

NAŠE MEJE DOLOČENE.

Geneve, 5. marca. Delo teritorialnih komisij je dokončano. Kolikor je do sledje znano, so bile večeraj meje Jugoslavije določene izvzemši onih, kjer mejimo na Italijo. Dostle se ve le, da dobimo velik del Banata.

DRUGA MEJNA VPRAŠANJA.

Geneve, 5. marca. Komisija pariške konference je dodelila celo Nemško-Češko Češki. Rusinska področja Ogrske dobi po večini Rumunija, ker so ta področja zelo namešana z Romuni. Turčija se omeji na majhno državico v Mali Aziji. Vse ostalo se razdeli.

AMERIČANI ODIDEJO Z REKE?

Geneve, 5. marca. »Giornale d'Italia« javlja, da ameriški polk odide z Reke zaradi grozečega jugoslovansko-laškega konflikta. (?)

UGIBAJO, KAJ BI Z NEMCIJO. VAE VICTIS!

Geneve, 5. marca. Antantni častniki, ki so se iz Nemčije vrnili v Pariz, so prinesli raport, da je položaj v Nemčiji obupen. Pod dojmom teh poročil zahteva angleško časopisje, da se blokada takoj dvigne in da naj se celovod podpre Ebertova vlada proti boljšeškim. Francosko časopisje pa želi še močnejše obrambe in zahteva zlasti močno rensko - westfalsko bariero. Tako piše ta zlasti »Temps« v ponedeljkovem uvodniku in Herve v »Victoire«.

Poročila ljubljanskega korespondenčnega urada

DRUGA SEJA NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA.

LDU. Beograd, 4. marca. (JDU.) Predsednik Jelanović je otvoril sejo narodnega predstavnštva točno ob pol 11. popoldne. Prečital se je zapisnik zadnje seje. — Dr. Mehmed Spaho (Jugoslovanska muslimanska stranka) je predlagal, naj se zapisnik ne sprejme. Njegov predlog je bil odklonjen. — Tajnik dr. Novak je nato prečital seznam vseh poslancev ter konstatiral, da v Makedoniji volitev oziroma imenovanje še ni izvršeno. — Dr. Ante Pavelić (Starčevićeva stranka) je protestiral v imenu Narodnega Veča proti postopanju ministra za konstitucijo, ker ni zahteval od njega kot podpredsednika Narodnega veča imenika delegatov Narodnega veča. Zato predlaga, naj verifikacijski odbor vzame v pretes omejen seznam. — Predsednik ministrskega sveta Stojan Protić je izjavil: Prosim gospode poslance, naj ne vodijo brezplodnih debat o verifikaciji poslancev, dokler se ni izvolil verifikacijski odbor, ki bo predložil narodnemu predstavništvu v tej zadevi podrobno poročilo. — Nato je govoril Anastazij Petrović (radikalni disident), ki je izjavil, da je nepravilno, ker je vlada sestavila seznam poslancev, a ne narodno predstavništvo samo. Narodno predstavništvo bo samo odločevalo o svojih članih brez vladnega vpliva. Govornik vprašuje, na kakih podlagi je sestavljen seznam poslancev in ali so korporacije, ki so izvršile volitve delegatov, upoštevale pritožbe proti netočnim volitvam. — Ministriški predsednik Stojan Protić je naglašal, da se smatrajo vsi poslanci, ki so predali poverilice, tako dolgo za pravomočne poslance, dokler verifikacijski odbor ni končal svojega dela. Predlagal je, naj se preide na dnevni red. — Minister dr. Kramer je izjavil, da je dobil seznam poslancev od predsednikov korporacij, ki so volitev izvršile. S tem ni hotel v nobenem oziru prejudicirati verifikacijskemu odboru, ampak se je ta seznam sestavil iz praktičnih razlogov, da se omogoči čim prejšnja volitev odsekov. — Poslanec Anastazij Petrović je izjavil, da je hotel s svojim prejšnjim predlogom samo dognati, ali je minister za konstitucijo imel pravico, sestaviti ta seznam in odločevati o poslancih ali ne. — Tajnik dr. Corović je čital nato poslovnik o volitvi odsekov v predstavništvu. — Nato je prešlo predstavništvo na volitev 9 odsekov, na kar je odredil predsednik volitev verifikacijskega odbora. — Tajnik dr. Corović je po kratkem odmoru objavil rezultat seje izvoljenih 9 sekcij, ki so poslale v verifikacijski odbor nastopne poslance: Uroš Lomović, Dušan Vasiljević, dr. Dragotin Lončar, dr. Hinko Krizman, Borivoj Popović, Anastazij Petrović, dr. Smarić in dr. Miljutin Mažuranić. — Predsednik je pozval odbornike, naj se takoj konstituirajo in je odredil v to svrhu kratek odmor. — Po odmoru je naznanil tajnik dr. Corović rezultat konstituiranja verifikacijskega odbora. Za predsednika je izvoljen poslanec Dragotin Pečić (samostalec), za tajnika dr. Hinko Krizman (JDS). — V smislu začasnega poslovnika je zavzel predsednik verifikacijskega odbora začasno predsedniško mesto narodnega predstavništva. Predsednik Pečić je pozval vse poslance, naj oddajo do jutri dopolodne tajniku svoja pooblastila. Verifikacijski odbor bo poslanske poverilice pregledal in sestavil poročilo, ki se bo natpisilo in razdelilo poslancem. V roku 24 ur po natisku poročila se bo sklicala nova seja. — Konec seje ob 1-15 minut popoldne.

VELIKI NEMŠKI NEMIRI NA ČEŠKEM

LDU. Praga, 5. marca. (ČTU.) Na Nemškem Češkem so nemški nacionalci v več mestih provocirali cestne nemire. Čehoslovško volaštvo je moralo vzpostaviti red. V Karlovih Varah, v Hebu, v Ustju, Mostu, Dachovu ter v Libercu in Gorenjem Litvinovu so se spopadli v Karlovih Varah sta bila dva mrtva. Tudi na severnem Moravskem in v Slieziji so nemški nacionalci provocirali nemire, pri katerih je bilo več kot deset mrtvih in nekaj ranjenih. V Opavi so aretirali nemško - avstrijskega poslanca Jokla.

Glej »Najnovije« na 6. strani.

Vrhunec laškega ščuvanja proti Jugoslaviji.

Glej naše posebno brzajavno poročilo na 6. strani.

Alojzij Lavrenčič:

Lesna industrija.

Gospodarstvo z našimi gozdovi pod staro Avstrijo je bilo skrajno lakomiselno. Zaveznikom na ljubo uveljavili so najnižje železniške tarife, čim bolj surovina, tem nižja voznina. Z joga proti severu do Gorenje Stajerske je lah kupoval gozdove, gospodaril s svojimi ljudmi in imel oddajati v svojo deželo okrogel les, ki je bil tik za mejo zrezan, izdelan. Nemec je od severa proti jugu prodiral, večinoma pa surovo zrezan les nakupoval, ga pošiljal v Inšpruk ali pa v St. Margarethen, kjer ga je s svojimi ljudmi izdelal v primeru blago. V Vidmu si videl žago, navadno, za rezanje hlodov; drugo specialno napravo z žagami za cepljenje surove rezanege blaga, tvornice, v katerih so izdelovali okna, vrata, podove, strehe, zaboje; in zopet tvornice, kjer so izdelovali vsakovrstno pohištvo, trame in borodnale, živ rob pri nas tesani, razcepili so na posebnih žagah v dolge dile, tavolone, katere je rabila mornarica. V Inšpruku, v St. Margarethen in drugih krajih so cepili surovo rezano blago v tanke desčice in pošiljali v tovarne v Nemčijo in v Švico, kjer so izdelovali male pošne zaboječke. Kot polipa sta naša ljuba zaveznika sesala našo kri; stara Avstrija pa je lahko dušno gledala, kako se prijatelja gostita, ne brigajoč se za naše gospodarstvo. Seveda, ti bilo to koristilo Jugoslaviji!

Tako ne smemo gospodariti v naši Jugoslaviji. Da nam bo gozd, les, sploh lesna industrija glavna opora naše valute, treba, da vpeljemo intenzivno gospodarstvo.

Pogozdovanje Krasa, ki se je pod staro Avstrijo tako lenobno izvrševalo, mora biti lekom gotovih let dovršeno; ves Kras do grške meje naj ozeleni. Na ta način lahko računamo, da si spravimo 50 % naše zemlje v gozd. Pogozdenje Krasa poskrbi država, ki naj po natančnem načrtu delo izvrši. Opozoriti bi bilo, da se strogo nadzira nasajeni areal, da se o pravem času čistijo, oziroma trebijo nasadi, škode popravijo takoj, itd. in da se pašo v teh delih, kakor v gozdovih sploh, strogo prepove. Gozd mora biti oskrbovan kot njiva, kot vrt in pod strogim nadzorstvom. Koliko je takozvanih domačih gozdov, ki ne donajajo nobene rente, so lastniku le za stelo in za drva v domačo porabo!

Ako se pelješ od Zidanega mostu proti Krškemu, vidiš na desnem bregu Save take domače gozdove; pred 40. leti ista rašča brez vrednosti kot danes. V par larkih pa vidiš šop smrek 20 do

30 let star, lepe vitke rasti, ki jih je veter tja zasejal in ki dokazujejo, da bi se vsi ti ničvrudni domači gozdovi dali popraviti v icsovje z dobrim dohodkom. Med listovim drevim rase ti smreka, jelka v nebo! In lasnik bo vedno še užival liste za stelo in drva za hišo, seveda le v taki meri, da ne bo raščil kvalitnega drevia škodoval, — torej tudi pod gozdom nadzorstvom.

V doglednem času (in želiti bi bilo, da se to kaj kmalu zgodi) bodo izginila veleposvetstva z velikimi gozdovi. Te gozdove naj prevzame država v svojo last in oskubo, ker bo gospodarstvo tako najboljše urejeno. Le država bo v lastnem interesu skrbela za dobre komunikacije iz gozdov do deželnih cest in na tak način dvignila cene lesa na panju. Surovo, okrogel les porazdeli se na žage v bližini gozda in paziti bi bilo na to, da se male žage na vodo ne prezirajo v korist večjim parnim podjetjem. Te male vodne žage so večinoma last kmetov, jako primitivne naprave. a vodna sila je vporabljena in zato te žage niso, da bi se prezirale, nasprotno bi se morale podpirati. To storimo s potovalnim učiteljem, ki bi bil ob enem kontrolor takih podjetij za izdelovanje surovega rezanege blaga. Večina teh malih žagarjev (in menda tudi velik del večjih podjetij) nima pojma o racionalnem izkoriščanju lesa. Potovalni učitelj bo praktično pokazal, kako in kaj se ima rezati, kako sušiti in sploh manipulirati, da se dobi najboljša kvaliteta za trg; pokazal bo, kako se ima ravnavati z gonilnim strojem, kako brusiti in razpeljati klina, in dr. da pride najmanj lesa v odpadke. Ker bo največje važnosti, da nastavimo v celi državi enake kvalitete blaga, to je, da standardiziramo, bo ta potovalni učitelj naše male žagarje tudi v to upeljal. Vse skupaj pa ne bo samo v korist malega žagarja, ampak tudi v korist države, ker bodo davčni dohodki polagoma naraščali. Ako so pa vodne žage oddaljene od gozdov, se rezanje okroglega lesa težko izplača in vodna moč se mogoče vporabi za kake druge namene. A ne samo male žage, tudi večja parna podjetja morala bi biti pod kontrolo takega potovalnega učitelja; veliko nevezčnosti je najti v velikih parnih žagah in posledica je nerentiranje podjetja, čestokrat propast.

Na žagah in v zalogah je polno rezane robe; ali naj jo prodamo našemu prijatelju Lahu? Glejte ga, kako željno gleda po njej; prepričan je, da bo njegova, da mu jo moramo dati po cenah, ki nam jih bo predpisal. Niste li že čuli, da hoče izdelovanje pohištva monopolizirati? Morda bo tudi vsvo drugo lesno industrijo monopoliziral! Ali naj si pu-

stimo iztrgati iz rok edino orožje, s katerim se lahko vsepošno branimo proti njegovim pretenzijam? V svoji zaslepljenosti Lah ne vidi, da je za svojo potrebiščino v lesu popolnoma od nas odvisen. Nemška Avstrija mu bo mogla dati le majhen del svoje produkcije; iz Poljske, Rumunije, Rusije ni zdaj in ne bo nekaj let nič dobiti in Švedska in Norveška in Amerika ne bodo mogle ustreči niti ogromnim zahtevam opuštošene Belgije in Francije. Na nas je torej navezani Italijan! Jugoslavija ga pa bo strmoglavila, kot je strmoglavila Srbija v carinski borbi našo staro monarhijo. Lahko se popolnoma od nje emancipiramo, toliko lažje, ker nismo za kake druge predmete od nje odvisni. Odprt nam je trg na Grškem, v severni Afriki, v Levanti, na Francoskem, Spanskem in Angleškem. Z Grško in z Afriko imamo še stare zveze; v Palestini se bo mnogo gradilo in lahko bo najti kupca; Spanska, Francija in Anglija pa rabijo material za pohištva, stavbe, zaboje in dr.

Torej ustvarimo intenzivno lesno industrijo! Našo surovo rezano robo predelajmo v tvornicah z železniške vagonce, izdelujmo okna, vrata, zaboje, pohištvo in sploh vse podrobno blago lesne industrije in izvažajmo ga v vse dele sveta.

Po mojem prepričanju bi se mogla ta industrija monopolizirati, ker bi bila enaka uprava, enake cene, enako blago, nakup surove rezanege blaga in prodaja izdelanih produktov — to vse bi bilo lahko centralizirano.

Kje naj postavimo delavnice? V mestih, ali pa celo v pomorskih lukah ne bi svetloval; bodi nam Dunaj nesrečen primer. So pa tudi stroški za skladišča večji in delavci morajo imeti višje plače, ker je življenje dražje. Na deželi torej naj bodo tvornice in sicer na Krasu ob železnici; n. pr. na progah Bohinjska Bistrica - Sv. Lucija, Ljubljana - Divača, Sv. Peter - Trnovo - Bistrica, Vrboško - Gerovo, Ogulin - Gospič itd. Vsaka taka tvornica uživa pravico reekspedicije in bi ne bila radi prostorov tako na tistem, kot v mestu, kjer moraš vzeti, kar dobiš. Na eni strani tovarne prostorno skladišče za surovo rezano blago, natančno porazdeljeno po posameznih kvalitetah, na drugi strani zaprti skladišče za izdelano blago. Priprave za razkladanje in nakladanje morajo biti take, da se te manipulacije (in če gre za cele tovarne vlake) v najkrajšem času izvrše. Tovarna sama mora biti prostorna, zračna, svetla, vsak stroj mora imeti dovolj prostora, da se more delavec komodno na vse kraje gibati. Stroji morajo stati tako, da se lahko blago iz roke v roko podaja. Izdelano

novih, belih cestah in ravnih stezah... Kar je nam naša pesniška reka Sava, zlasti v umetni poeziji, to je Korošcu ta ljuba njegova Drava — »svoja frava« — ki igra v njegovi narodni poeziji še vse večjo vlogo nego pri nas naša Sava. Brez »Dravce« si skoro misliti ne moreš slovenske koroške pesmi. Skupna pa je ljubezen Slovenov do teh »milih planin« in prirode sploh.

Da, tudi napevi koroških pesmi pričajo o globoki liriki v narodu, s katerimi se je proslavil pred svetom pod nemško firmo — slavni koroški pevec slovenskega pokoljenja Tomaž Košat, — so izmed najlepših slovenskih pesmi, pravi biseri jugoslovanske narodne poezije in kompozicije.

Naj priobčim v karakteristiko in tudi radi spoznanja koroških dialektov nekaj kitic koroških narodnih pesmi iz znane zbirke profesorja Ivana Scheinigga* in iz prelepe, — tudi glede pravilne zabeleže vzorne zbirke koroških napevov Oskarja Deva in Zdravka Švikičarčiča:

1.
Tam dov za Dravò,
Lop 'tice pojò,
Rast'jo rože noj vries
Lape dečle so vries.
(Švikičarčič. — Podirnos. Celovška ok.)

2.
Polječe je dra zaleno,
Rožice so razcvetlene.

* Scheinigova zbirka glede enotne zabeleže v jezikovnem oziru ni nič vzorna niti konsekvantna.

LISTEK.

Dr. Jos. C. Oblak:

Koroški Slovenci.

(Nekoliko karakteristike. — Koroško narečje in narodne pesmi.)
(Konec.)

II. del.

Z ničemur ne moreš bolj zadeti koroškega Slovenca in še posebej Rožana, kakor s tem, da mu oponašaš njegovo narečje ali je celo smešiš. Vzrok temu je veliko manj posledica nemške politične hujskarije in od Nemčurjev sugerirani gnev do rodnege narečja, kakor mehka narav in rahločutnost koroških Slovencev, ki so po svojem bistvu dobri, a vendar osebno samozavestni ljudje. Da pa povprečno koroški Slovenec ni politično tako samozavesten, je pač posledica več kot preveč znanih neznošnih razmer preteklega časa. A eno stoji: kar je strogo zavrednih Slovencev, so trdni kakor skala in zaman jim iščeš para v vseh slovenskih obmejnih kronovinah in smelo trdim, tudi v sredi Slovenije, ki itak — Bogu bodi potoženo — zlasti v vojnem času ni bilo ravno vzglod narodne zavrednosti drugim Slovincem. Boljše je, da pustimo v tem trenutku zagrnjalo pasti ter se uživamo v novo dobo, ki je nastopila in nas pusti pozabiti marsikaj, kar je bilo ...

blago lahko čaka v skladiščni tovarni od prilike za nakladanje na parnik. Takrat vozijo tovorni vlaki od raznih tovarnih dolov v pristan in nakladanje v parnik izvrši se istotako točno, kakor da je blago v pristaniških skladiščih ležalo in čakalo na parnik. Skladišča v pristanih so pa draga in stroški teh neprijetnih manipulacij so na zgoraj poplani način prihranjeni. Delavci Kraševci imeli bi svoje delavske hiše z vrsti. Kaj je Kraševci, mi ni treba pravi; nekoč mi je Kraševci rekel: »Daj mi skalovje in napravim ti vrte. In v svojih prostih urah bo zdaj lahko poskusil uresničiti, kar je nekdanj zahteval. Emigracija bo ustavljena, na zelenem Krasu videl bo pridne mrljave zbirati in kopiciti narodno premoženje.

Zelezniške voznice do tovaren in odtoz v pristanišča morajo biti najnižje. Na razpolago morajo biti našim tovarnam železnice kot transportno sredstvo z režijskimi stroški. Kadar pa bomo prevlačali po naših progah v pristanišča tuje prodekte, takrat bomo špejterji in si bomo iskali pri vozninah svojega dobička.

Zlasti eni stroki lesne industrije se nudi danes ugodna prilika, da vzraste in se razširi v naši državi, to je izdelovanje zabojev. Lesa, rezanega in stavbinskega, rabilo se bo konstantno leta naprej v ogromnih množinah. Treba bo iznova pričeti graditi v onih krajih, ki so bili v ti grozni vojni uničeni. Od kod dobiti les za stavbe? Amerika, Skandinavija in Jugoslavija so edine države, ki pridejo za dobavo v poštev — in te države bodo komaj nekaj odstotkov oskrbele. Vseled velike potrebe pa bo tudi vsa druga industrija oživela in vprašanje po zabojih bo velikansko. Kdo bo dobavljal zaboje? Naj le en primer navedemo. Angličani imajo celo trgovino z dateljini provenienca »Bassora« v rokah. V pristani Bassora leži v zalozah za produkt tropičnega podnebja cele Mezopotamije in zapadne Perzije. Nestevilni angleški parniki priplujejo v pristan, izkrajajo les za zaboje, natovorijo z dateljini napolnjen zaboje ter jih odpeljejo v vse dele sveta. Take zaboje izdelovalo se je v Romuniji in v Rusiji. Danes ni misliti na to, da bi te države dobavljale zaboje, ker je vsled vojne mnogo gozdov in podjetij pokončanih. Dokler se bodo ta podjetja opovrnila, bo nekaj časa poteklo. Najprej pa bodo morale dotične žage v Romuniji in v Rusiji pripraviti les za potrebe naše v svojih deželah. Se le čez leta bodo mogle misliti na izvoz.

Ali naj si pustimo uteči to ugodno priliko? Tu imamo odjemalce prve vrste. Naš prijatelj je. Ali nocoj dati prijatelju naše proizvode? Zveza, ki jo sklenemo danes z njim, ostala bo trajna. Angleški parniki donesajo nam bodo angleške prodekte, odpeljali bodo naše izdelke in denar tega prijatelja je zlati! Korajžno torej na delo! Ne gubimo časa! Poslijmo takoj večaka na Angleško, da poišče zveze in da se na licu mesta natančno pouči o vseh razmerah; od tam pa v Ameriko, da obišče in pregleda industrije, ki se pečajo z izdelovanjem zabojev na debelo. Naša tovarna za zaboje naj bo zgrajena popolnoma po vzorcu velikih takih ameriških podjetij! Stroj nam preskrbi American, mojster preciznosti. Umestno bi bilo, da bi našega večaka spremljal kak praktičen inženir.

Potrebščina v zabojih bo na svetovnem trgu velikanska. Cim več bo pri nas podjetij za izdelovanje zabojev, toliko več našega surovo rezanega blaga bomo doma podobno predelali; denar za delavce pa bo ostal doma. dohila se bo najvišja cena za blago, davki bodo narasli, izvažala se bo odbivila odpadke pri tej produkciji manjša množina lesa po neprimerno višjih cenah. Ta in druge stroške lesne industrije bodo predelale skoraj popolnoma našo surovino — in če bi lesa imeli prenatelo za svetovni trg, priskočili nam bodo v pomoč Poljaki z lesom iz Galicije in Rumuni iz Sedmograškega in nam dobavljali surovo rezan les, katerega bi mi potem v naših tvornicah predelali. Ako smo pa enkrat tako daleč prišli, potem za izvoz našega lesa in lesnih produktov ne potrebujemo Italije! Mi živimo lahko brez nje, naj ona poskusi

živeti brez nas! Če bo enkrat Italija uvedela, kako ji pleče, bo zabrenkala na drugo struno! Menda bo takrat bolj lačna našega lesa, kot našega ovemlja.

Torej umno gospodarstvo in lesno industrijo! Samo Bog nas varuj takega gospodarstva, kot ga je vodila rajinka Avstrija v Bosni! Ta uboga borata dežela! Koliko krasnih gozdov je izgubila! Kdo je užival njeno bogastvo? Država se ni okoristila, ker za to gospodarstvo ni imela pojma; obogatelo je par židovskih podjetij, katerih centra se izven Jugoslavije. Okuženi zrak bo treba očistiti! Deželi bo treba pomagati, da zacelijo rane. Z njenim bogastvom naj gospodarji Jugoslavija in nje sivi naj uživajo njen sad! Nesrečni čas! Tujega tlačanstva so minuli, nova doba mladega dela naj prične! Spomin na preteklost pa nam naj ostane v srcu — zato bi predlagal, da v Sarajevu postavimo velik spomenik: Vesala, pog njeni opuščeni gozd, med posameznimi panji dreves grobovi nesrečnih žrtev. Da ne zabomo nikdar tučevega gospodarstva! Žrtve naroda na vstajah in v strelnih jarkih morajo roditi obilen sad: trdno voljo do zdravega, delavnega življenja! Sovražnikov ogibati se in vse zveze z njimi pretrgati za vse čase bodi naša prva dolžnost. — To storiti smo dolžni spominu na uboge žrtve junaškega naroda. V naročje pohitimo našim prijateljem, ki so na bojnem polju izvovali našo svobodo. Tam ne bo nasprotna, razven trgovsko dovoljenca. V trgovski zvezi s temi narodi leži naša bodočnost!

Vzroki pomanjkanja premoga in razmere pri trboveljskem premogokopu.

Ko je na razvalinah stare Avstrije vstala svobodna Jugoslavija, se je mnogo govorilo in pisalo o rudnikih nove države, zlasti pa o Trboveljski premogokopni družbi. Poudarjali se je, da so ti rudniki stebel nove države in trdna podlaga novi mladi industriji. Slišali so se tudi glasovi o boljševiških činih tukajšnjih delavcev in nastavljenec in o terorizmu, nasilju, lenobi in pasivni resistenci trboveljskih rudarjev.

Za razširjenje takih vesti so v prvi vrsti skrbeli iz Trbovelj izgnani višji uradniki, ki so se nastanili okrog ljubljanske Narodne vlade. Se sedaj je glavni posel teh ljudi ta, da dajejo vladi napačne informacije in da z blatnjenjem delavstva in nastavljenec izvršujejo svoje maščevalne naklepe.

Pri tem pa ti gospodi ne povedo, da so bili iz Trbovelj izgnani radi svojega nečloveškega ravnanja s slovenskim delavstvom zlasti v času vojne. Ti naduti gospodje se danes ne morejo verjeti, da je minul čas, ko so s pomočjo avstrijskega militarizma po zverniško trpinčili sestradane in razpance slovenske delavce, paznike in uradnike, jih zapirali v umazane in mrčesa polne zapore ter jih pri uradnem obveščanju obkladali z vsemi mogočimi sovokami. Zato se ni čuditi, da je to surov in krivično postopanje zbudilo med delavstvom ogorčenje, ki je nemškonalnitalnim tiranom pokazalo pot, ki so jo zaslužili.

Kakor pa vse kaže, pridobivajo ti izgnani gospodje vsaki dan na vplivu in imajo celo zaslambo pri merodajnih faktorjih. Premogokopna družba, ki je s svojim francoskim kapitalom služila vedno najhujši germanizaciji, podpira seveda te svoje velike mučenike in jih Slovencev v provokacije povsoj protizira. Prišlo je tako daleč, da so se razni izgnani pričeli vračati — zraven teh pa nam hočejo vsiliti nove hajlovce in renegate.

Trboveljskih Slovanov bi vse to še ne bolelo, če bi ne vedeli, kaj hočejo oni modri gospodje s svojim maščevanjem doseči. Dobro vemo, kaka nesreča preti radi tega ravnanja nam in celi Jugoslaviji. Pogledimo natančneje rudnik v Trboveljah.

Tu dela okroglo 4000 delavcev. Ti delavci producirajo danes le nekaj malega več kakor 1500 delavcev v Zagor-

ju ali Hrašniku, in kaj je temu vzrok? V prvi vrsti popolna nezmožnost izgnanega ravnanja in vseh od nje protifrancoski nemških nacionalcev. Ti »strokovnjaki« so s svojimi egoističnimi stremljenji spravili premogokop v tako slabo stanje, da se to niti ne da popisati. Danes je rudnik pravi peklo za slovenskega rudarja bodisi te ali one kategorije. Vse je izropano in opuščeno; jame so večinoma podrite in zlomljene, polne ognja in nevarnih plinov ter zaradi mokrote skrajno nezdružive. Temperatura 30 in več stopinj ni nič nenavadnega. Poleg teh velikanskih nedostatkov manjka še delovnih pripomočkov in sicer materiala in vovnih sredstev. Celi obrati stoje po več ur na dan, ker nimajo vozilov za izvažanje. In v kakem stanju je prevozni inventar? Vse razdrapano, strto, za prevažanje večinoma nerabno in tako zanemarjeno, da je vsako popravilo nemogoče. Z najnapornejšo silo se ta produkcija s razmeroma dobrimi delavskimi močmi doše. In kdo je zakrivil to stanje trboveljskega rudnika? Bivše vodstvo rudnika je med vojno »štedilo« v doseg vojnne premije in je na ta način zakrivilo omenjene nedostatke. Tem spodom je bila njihova »Förderprämie« vse, bodočnost premogokopa pa postranska stvar. Delaji so tako, kakor bi premogokop smeli obstati samo za dobo vojne ozirnoma njihovega službovanja.

Kakor v jamaš tako je tudi na dnevnem odkopu. Vsaka še tako majhna množina premoga se je takoj izkopala in spravila, izpokočevanje je provzročilo veliko plazovje in posledica tega je, da celo hribovje premoga danes gori. Človeka boli srce, če vidi to sistematično uničenje rudnika.

Te gorostasne mizerije je deloma krivo tudi povsoto nadzorovanje od strani revirnege urada v Celju in pa vodstva upravnega sveta na Dunaju.

Pri vseh se je agitiralo v prvi vrsti za vojna pesonija, za mičenje sovražnih sil in uveljevanje za uničenje francoskega kapitala. — Pri vseh nadzorovanih od uradov kakor tudi od upravnega sveta se je gledalo v prvi vrsti na — dobro konjuno rudniške restavracije. — Pri nadzorovanju se je strogo pazilo na to, ka strokovnjaki niso prišli do besede Marsikatero druga ideja je prapalno izvršiti so se pa projekti kateri so in bodo v škodo premogokopu.

Poslednje je več ali manj stvar družbe. Nam gre za mnogo več. Gre predvsem za to, da se naš največji premogokop popolnoma ne uniči. Interes na tem ima cela Jugoslavija. Vsi, ki danes na pomanjkanju premoga trpijo, so soudeležniki. Vse prebivalstvo mlade države kakor tudi vladni krogi in politiki morajo delati na to, da nezmisljeni nemški fanatiki iz vodilnih mest največlega premogokopa izgnajo in da se jim vzame možnost, da bi še nadalje v maščevalnem duhu vladali. Njim se mora vzeti vsak vpliv na upravo rudnika. Vse, kar dela danes proti rudniku, dela proti novi državi in to mora iz Jugoslavije izginiti, drugače je katastrofa neizogibna.

Sokolstvu!

Slovenska Sokolska Zveza zme izdajati list »Sokol«. List bo glasilo »Slovenske Sokolske Zveze« ter bo imel idejni, tehnični in informativni del ter stane letno 12 K. Pozivljamo vse slovensko Sokolstvo, da se naroči na list, ker le nri zadostnim številu naročnikov bude mogoče vzdržati list na višini, ki bo odgovarjala vsem zadevam Sokolstva. Dne 15. marca izideta dve številki. Naročnina in dopisi so naj pokliate na naslov: Slovenska Sokolska Zveza — uredništvo (oz. uprava) »Sokola« v Ljubljani.

Kažipot po Ljubljani in po drugih slovenskih krajih ima v zalozni Slovenska Sokolska Zveza ter stane 2 K — trgovcem popust. Kažipot je zelo lepo delo ter ga pripravite vsem.

Kako je uravnan blagovni izvozni in uvozni promet v Jugoslaviji?

Vzemimo si nekoliko časa ter pogledimo, kako je naš bivša N. V. skrbel za ureditev izvažanja in uvažanja živih in drugih življenjskih potrebščin v Jugoslavijo. Prva naredba je datirana s 6. novembrom 1918 ter prepoveduje izvažanje živih in drugih gospodinskih potrebščin preko mej Jugoslavije. (Uradni List št. 2.) 21. novembra je izdalo poverništvo za promet naredbo št. 120, s katero se pozivljajo stranke, da pošljejo razne liste ravnateljstvu državnih železnice, oziroma ekspozituri južne železnice, da se izpostuje izvozna dovolitev pri posameznih poverilstvih vladnih; v št. 38 »Uradnega Lista« se z naredbo od 13. januarja 1919 urejuje izvoz živih in manjših množin ter pooblašča okrajna glavarstva in mestni magistrat, da izdajojo dotična izvozna dovolila prizadejim strankam. S številko 169. poverništva za trgovino in industrijo ter kmetijstva dovoljuje izvoz metninih gnojil edinole vlada SHS. Z naredbo št. 174 od 29. novembra 1918 poverništva za narodno brambo in kmetijstvo je prepovedan izvoz konj v kraje, ki so jih zasledili Italijani in Nemci.

Z naredbo 205 od 16. decembra 1918 je poverništvo za kmetijstvo razglasilo, da je promet s plemensko govejo živino in govejo živino v gospodarske namene prost ter da se taka živina sme izvažati samo z dovolitvijo N. V. Ze 30. decembra 1918 je poverništvo za kmetijstvo vendar izprevidelo, kako pogreško je napravilo z gornjo naredbo ter je isto z naredbo št. 226 zopet razveljavilo. Z naredbo št. 254 od 5. januarja je poverništvo za prehrano objavilo, da se smejo teleta in klavni prašiči izvažati le z dovolitvijo N. V. Ko so se opravili nekateri nemški tukaj uslužbeni nameščenci po odločilu N. V. vendar iz službe odpustili ter je vsled čutnega pomanjkanja stanovanj del njih moral oditi čez mejo z vso svojo opremo, domislila si je — gotovo le na spodbudo raznih, v listih obseženih notic, da ti nemškutarji jemljejo s seboj s selitvini blagom tudi jugoslovanska živila, ter dovolila z naredbo št. 282 z dne 10. januarja t. l. da izdajojo za izvoz selitvenega blaga preko mej države SHS oblastva prve stopnje, t. i. okrajna glavarstva. politične ekspoziture in v mestih z lastnim statutom mestni magistrat.

Iz gornjih določil rectius »naredb« sledi, da so bila za izdajanje samih izvoznih dovolil kompetentna naslednja oblastva in sicer: 1.) celokupna N. V. SHS, 2.) oddelek za prehrano, 3.) oddelek za promet, 5.) oddelek za poljedelstvo, 6.) oddelek za narodno brambo, 7.) okrajna glavarstva, 8.) mestni magistrat z lastnim statutom, 9.) politične ekspoziture itd. in to glede samo na politično-gospodarska izvozna dovolila, ne oziroma le na transportna dovolila, katera samooobsebi umevno so mogla izdati le v ozir prihajajoča železniška, poštna in druga oblastva. Ze adresa, na katero je bilo staviti zunanjemu prosilcu svoje prošnje za izvozna dovolila, mu je delala ne male težkoče, kajti le težko je bilo izbrati iz navedenih naredb pod kompetenco katere gornjih oblastev spada njegova zadeva. In tako so najbrže romale prošnje teh davkoplačevalcev od veže do veže gornjih oblast, dokler se vendar ni kak funkcionar dobil, ki se je tako osokolil, da je prošnjo rešil v lastni kompetenci.

Posrečilo se mu je najbrže tudi tako izvozna dovolilo od primera do primera doseči. Da ni bil tak izvažalec jugoslovanskega blaga vsikdar idealno navdušen špekulant, pač pa po največ pretkan špekulant in veriznik, ki je le prezal, kako bi mogel oskodoovati interese mlade države ter polniti svoj nenasitni žep, kažejo nam mnogobrojni slučaj, ki so v gotovo opazili pri izstopu izvažalnega blaga preko naše meje. Navdušeni Jugoslovani Woschnag, ki je dobil pravilno izstavljeno izvožno dovolilo za usnje, izvozil pa dragoceno mast pod par krpa ni pod-

platnega usnja, nam kaže tipičen vzgled, kako je razna špekulantska golenzen gornja oblastva znala farbat in izkorščevati. Pomislimo samo, koliko takih »poštenih« trgovcev je zaprosilo za izvozna dovoljenja takih predmetov, katerih v Jugoslaviji prav lahko pogremo ter pod kritjem takih oblastvenih dovolil neovirano izvažala dragocene, v jugoslovanski državi prepotrebne predmete. Ni čuda, ako v naših listih dandanes beremo upravičeno tarnanje, kako se iz Jugoslavije neovirano izvažajo razna živila in drugo blago, katera mi moremo le z velikimi težkočami in stroški dobivati od drugod, naše ljudstvo pa strada, dočim si razni verizniki in celo železničarski uslužbenici znajo na račun našega potrepljivega ljudstva in lahkovernih oblastev polniti žepo s »pravilnim« iztihotapljenim blaga.

Brez dvojbe se zgoraj navedena mnogoštevila oblastva s pravico izdajanja izvoznih dovolil že celokupni N. V. presedala, vsled česar se je odločilo, da ustanovi nekako centralo, v kateri bi se odsihodno osredotočilo izdajanje izvoznih dovolil. Z naredbo št. 357 od 12. februarja 1919 je celokupna vlada izdala, da se ustvari organ za regulacijo produkcije, uvoza in izvoza, kakor tudi cen v interesu države ter obče koristi. Ta urad naj bi se imenoval prehodnogi-gospodarski urad. Čeprav je v točki I., podtočka 1, ta urad pooblaščen, da uravnava uvoz in izvoz vseh vrst blaga ter edinole on izdaja prevozna, uvozna in izvozna dovolila ter celo izreka, katero blago je omejitve oproščeno, so glasom iste točke dovolila za izvoz in prevoz selitvenega blaga pridržana političnim oblastvom I. stopnje. Upajmo torej, da so se mnogoštevile zgoraj omenjene oblasti vendar enkrat izločile ter da bo interesent odsihod vedel vsaj, kam se obrniti, da doseže pravo-vejavno zaželjeno izvožno dovolilo. Ne vemo, kake smeri se bodo pri podeljovanju istih v tem uradu upoštevale in uveljavljale. Za opravilo manjšega obsega ima ta urad pravico v posameznih primerih odstopati iste političnim ali vojaškim oblastvom. Da bi se pri tej pravici vsaj kompetentnost tega urada ne odvračala le premnogokrat na politična in vojaška oblastva, ker bi v teh primerih prosilci bili zopet indirektno vezani na naše prei obstoječe oblasti ter bi se gotovo ne dosegel namen novega urada, t. i. centraliziranje izvoznih dovolil. Potemtakem bi končno vendar bili dosegli centralni urad za izdajanje — izvoznih dovolil.

Zgoraj navedeni Woschnagov tipičen vzgled nam pa jasno kaže, kako se izvozna dovolila lahko izražajo v državno škodo in v osebno korist. Da je med vojnimi dobičkarji in verizniki na Slovenskem nemalo takih Woschnagov, ki se bodo potrudili k prehodno-gospodarskemu uradu ter ponižno prosili za izvoz kakega, v Jugoslaviji lahko pogrešljivega blaga, je več kot gotovo. Tudi podkrepli bodo temeljito svoje prošnje ter dali na razpolago primernih kompenzacijskih predmetov, da le dobe zaželjeno izvožno dovolilo. Brez dvojbe bo urad naselil njihovim neovrzihim dokazom ter jim izgotovil izvožno dovoljenje za naproseno vrsto in količino blaga. Stvar bi bila torej v redu in »Woschnag« bo prav lahko izvozil v izvozni dovolilnici imenovana označeno blago. Bo pa res izvozil blago, ki se mu je v dovolilnici imenoma napisalo? Se bo količina tega blaga v istini vjemala s količino, navedeno v izvozni dovolilnici? Ali ni prav lahko mogoče, da taki »Woschnaggi« pod imenom podplatnega usnja v zaprtih zabojih in vrečah prav lahko izvažajo dragocena živila? Znano nam je, da trgovci iz Nemške Avstrije prav pridno uvažajo na Spodnje Stajersko prazne vinske sode ter izvažajo v njih mast in druga živila. Kdo jih pri tem kontrolira? Le malokdaj se posreči zalotiti jih v njih nečednem poslu ter jih izročiti v roke pravici.

Da se pod kritjem pravilno izstavljenih izvoznih dovolil izvršuje preširoko iztihotapljenje živih in jugoslovanih, je neoporečen faktum. Da bi pa to dejstvo z ustanovitvijo novega prehodno-gospodarskega urada izginilo, ni nikakor

To je pa en zvjahen cvet
Je poduoba mvdahil let.
(Dev. — Bistrig Ziljska.)
3.
Na vsocah pvaninah
So mrle vodé.
Tam hor je zrastva
moja daklé.
Omanje, severno Celovca. — Scheinigg.)
4.
Mora Dravca vsahniti
Noj črno morié.
Prej da bom pustav
Jaz mojo daklé.
(Podjunsko. — Scheinigg.)
5.
Lepu lice poio.
Lépu rože cvató.
Lépu sunčice seje
Tam dov za Dravo.
(Borovlje. — Scheinigg.)
6.
Je toča poviba.
Vse ravno polé.
Lih tam je pustiva
Cir je moja daklé.
(St. Jakob — Rož. — Švikarš.)
7.
Rožmarinovo jutro
Pa nagelnov dan.
Dečva zdrava ostani
Jaz pojdam pa dam.
(Borovlje. — Scheinigg.)
8.
Saj še tice poio.
Ko čiez hmajno hitó.
Kaj bi puabi kna peli.
K iz vés domu hradó.
(Celovška obolca. — Scheinigg.)
* Vés = vasi (pov. plin.)

9.
Pojdam u rute,
Oj tam čier je mraz,
Čier je moj socéi,
oj tam s'm pa jaz.
(Rož. — Dev.)
Ena lepša in nežnejša kot druga!
Ali pa tudi veseléjšé:
1.
Pod Huperšcem hradam
Ta Dravca sumi,
Moj puebič je ribié
Pa ribe vovi,
Pa krvaco pomovza,
Pa milko sceci,
Pa postel postela,
Pa notre leži.
(Podgorje. — Scheinigg.)
2.
Unkra] Dravo
So čieje rjavé,
Semkaj Peca*
So bevrdoša.
Podjunsko. — Scheinigg.)
3.
Ti sembrani peteln
Da te ori ni vzév,
Ki si trj srce
Prezgodaj zapov.
Ziljsko. — Scheinigg.)
4.
Le tota jaz pojdam,
Cir Drava tačé.
Majo vino noj žhanje
Noj mojo daklé.
(Rož. — Scheinigg.)
* Peca (Petzen), visoka, rastegnjena góra onkra] Obirja (Ojsterca) med Zeleno Kapijo, Majo in slihotično ravnilo.

5.
Je pa mihena, mihema,
Ko ana mrová.
Ko bo hore prirastva,
Bo pa moj.
(Borovlje. — Scheinigg.)
6.
Al jes pobič na pvaninco grem
Jan liep zalan kvabčec* gore diém.
Tri krbié parete (= peresa) cu-le mam
Da te knó-be dečva sram.
(Dev. — Ziljska Bistrica.)
7.
Man me viterc popihuje,
Mau me dišec porišlji,
Tur (= kdor) no zauber lubce ima,
Nej se ahta španiča** (= tovariša).
(Dev. — Siben.)
Tovarišica = španinja.
8.
Rožakarji mi,
Smo dro lušni ljud,
Mamo skražane vase
Pa črne oči.
(Švikarš. — Rož.)
9.
Oj ti norčava gvava,
Kaj si snóči storiva,
K je moj leon klavov,
K sčim ogavnava sei
(Dev. — Sturnec nad Vrbo.)
10.
Se pa Bistrica pišče (= kipi)
Noj Dravca gre v srieš.
Pa moj pabič tam vrišča,
Kna more šé (= sem) čriez.
Kob' le pabič te Dravco
* Klobuč, klobuček.
** Itaga izvoza kuhar »spanovca«.

Prapravate znoj,
Bi že davno te lepši
Horjáčico mog.
(Švikarš.)
Ker pa sem že omenil nemške smelosti, ki je hotela izrabiti koroški dialekt za umazane svoje politične namene, si ne morem kaj, da se ne bi dotaknil tudi nemških dialektov. Ako primerjamo narečje gorenjega Stajerca z istim švaba ah onega berlinskega predmestja ali celo kočevskega ter premotrimo razliko teh narečij med seboj in še posebej med pismeno nemščino, moramo reči, da je videti v tem, da si drzne koroški Nemčur — seveda s hudobnim namenom — sploh iskati razliko med koroškim narečjem in drugim slovenskim narečjem in pismentim jezikom slovenskim, naravnost brezmejno smelost.
Zato pa radi kuriozite priobčimo samo eno pesem naših ljubih Kočevarjev, ki jo je priobčil K. J. Schröer.*
* Kočevac K. J. Schröer je izdal za Nemce slovnico in besednjak kočevskega jezika, — najboljši dokaz za to, da potrebuje Nemci za razumevanje omega svojih dialektov celo besednjak, dočim je pač za katerikoli slovensko narečje nepotreben in morda še najmanj za koroško. Ako je tečaj nekdo izrekel krilate besede, da Kočevarji sploh ne znajo drugega jezika, kakor slovenski, moramo temu v celtem obsegu pridati, ker skoro vsak Kočevar čisto dobro slovensko govori, njegova kočevska narečja pa sploh niso nikoli nič, kar jo moraj izdružiti s — Schröerjevim besednja-

eden najboljših poznavalcev in razlagateljev kočevskega narečja, kateremu velja vse tisto in veliko bolj po pravici, kar so govorili in govoré koroški Nemčurji o — koroškem idiomu—
In gänzer barft ist kein bölike et won himbel wöllot o küelder tá; s brót et i küelder tá; s ist María irde zähler tá; María stänot smorot wrie auf si legot si gar schéanoc an si zlehót sussen an proffen bac von proffen bac auf den smálen steic.
Vprašanje: Koliko je Slovencev, ki ne bi na prvi hip od prve do zadnje besede razumeli sleherne kitice koroške narodne poezije, in koliko je Nemcev, ki bi razumeli to kočevsko pesem?
Jaz je ne razumem, čeprav znam dobro — nemško. Mislim pa, da bi tudi med Nemci lahko brez skrbi razpisali precej visoko nagrado tistemu, ki bi nam to kočevsko pesem — po-memčil...
kom! In ti Kočevarji zahtevajo zase — republiko — menda z lastno »Staatsprache«, pri čemur jih ostali Nemci podpirajo, — dočim v isti sili sli odrekajo najstariji pristni veji slovenskega koroškega naroda pravico veji slovenskega naroda pravico pripadnosti k — Jugoslaviji! Smešna predramost!
V predčerašnjem listu mi je po-praviti sledelo: »NČa« pomeni nič ne- »nči pa nič ni« — Za nekatere važne jezikoslovne podatke iskreno zahvaljujem gosp. dr. Grafenauerja. Ops. št.